

## **TOPPIX BEENTJE GELICHT: COUP VAN UITGEVER?**

Toppix was een tijdschrift voor voornamelijk leraren van het beroepsonderwijs, havo en mavo. Het blad werd uitgegeven onder auspiciën van het Nederlands Centrum voor Democratische Burgerschapsvorming en de Nederlandse Politieke Jongeren Contactraad. De redactie wilde het blad tienmaal per jaar laten verschijnen en de inhoud zou telkens bestaan uit een aktueel discussie-thema. Malmberg gaf het uit.

Wat gebeurde echter? Malmberg deed Toppix over aan Wolters-Noordhoff. De gebruikelijke belofte - volledige onafhankelijkheid van de redactie - werd gegeven, maar (schoonheidsfoutje?) nog niet kontraktueel vastgelegd. Wolters-Noordhoff deed zijn best: het eerste door haar uit te geven nummer werd gezet en gedrukt. Onderwerp: de coup in Chili tegen Allende. Toen kwam de coup van Wolters-Noordhoff: het tijdschrift bleef in de kast en werd niet verspreid.

Direktie: kosten en opbrengsten kunnen niet met elkaar in evenwicht gebracht worden. 'Een bijkomend argument, dat tot onze beslissing heeft geleid, is de inhoud van het tijdschrift. Wij menen, dat deze weinig geschikt is om als lesmateriaal in de klas te gebruiken.' (Volkskrant)

Redactie: de direktie heeft gezegd dat de inhoud te 'links' was en dat daarom het blad niet meer wordt uitgegeven. De redactie vermoedt dat er binnenkort wel een blad à la Toppix zal verschijnen met een bepaald minder progressieve redactie.

Was er laatst ook niet zo iets? O ja, de Haagse Post. Die hebben toen gewonnen. Zolang echter tijdschriften koopwaar blijven en de meeste uitgevers denken in termen van marktaandeelen, zullen 'topics' als deze nog wel vaker voorkomen. Als u in de toekomst eens een boek bij Wolters-Noordhoff bestelt, moet u de verpakking maar goed nakijken. Misschien is een katern van Toppix gebruikt: kunt u zelf beoordelen of het zo 'links' was.

## **LEDENVERGADERING V.O.N., 3 NOVEMBER 1973, SOL UTRECHT**

Aanwezig 24 personen!

### **1. Mededelingen**

1. Konferentie 1974. Voor een toelichting verwijs ik naar een ander stuk in deze VON-informatie. Hier een korte samenvatting. De organisatie van het kongres 1974 kende aanvankelijk twee moeilijkheden:

a. De financiële organisatie, waarvoor we afhankelijk waren van het Ministerie van O. & W. Inmiddels hebben we de aangevraagde subsidie gekregen.

b. De organisatie van de VON. Het was moeilijk een kongreskommissie (Kokon) en een voorzitter daarvoor te vinden. Het bestuur besloot daarom een begin te maken. Er is nu een erg voorlopig raam voor de konferentie gegeven. Enkele mensen zijn benaderd om stromen te gaan leiden; er is een Kokon-voorzitter en een administratrice.

In de discussie n.a.v. dit punt kwam naar voren dat de informatie naar de leden wellicht niet voldoende is geweest. Moeilijkheden bij het vinden van mensen hadden

misschien voorkomen kunnen worden. Daarbij komt dan de vraag of Moer wel geschikt is voor aktuele informatie gezien de data van verschijning.

Twee vragen bleven over:

a. op welke manier funktioneert Kokon het beste?

b. op welke manier kunnen de leden het best benaderd worden?

2. De Kommissie Modernisering Moedertaalonderwijs. Zie ook elders in deze VON-informatie.

De VON-vertegenwoordiger heeft bij de voorbereidingen voor deze kommissie steeds twee zaken verdedigd. De kommissie moet niet dikterend, maar adviserend zijn voor het veld en moet openbaar zijn (dit n.a.v. een uitspraak van de ledenvergadering in okt. '72). Na de laatste ontwikkeling, de CMM moet worden ingepast in de SLO (Stichting Leerplanontwikkeling), is de vraag of de VON nog steeds moet blijven meedoen. Besloten wordt dat de VON voorlopig meedoet mits de taakomschrijving van de CMM en de SLO ons goed lijken.

Ook op dit moment kwam de vraag naar informatie aan de leden. Na een langdurige en soms (te) emotionele discussie blijft de toezegging dat het bestuur zoekt naar kanalen voor snelle informatie.

2. Behandeling van de beleidsnota (zie Moer nr. 1973:3).

Bij 2.2.1.: In de VON is er een tendens naar latitudinalisering. De vereniging is niet meer beperkt tot leraren nederlands in engere zin. Moet die tendens versterkt worden? Moet er uit die groep iemand in het bestuur worden opgenomen? De formulering voor de beleidsnota wordt tenslotte: 'Het is wenselijk dat in het bestuur en de kommissies nagegaan wordt of de tendens naar latitudinalisering versterkt kan worden'. Aanbeveling: laat bv. de Landelijke Werkgroep Moedertaalonderwijs en toch geen nederlands hieraan werken.

Bij 2.3. N.a.v. een ingezonden aanvulling op deze paragraaf ontstaat een discussie over de vraag in hoeverre de VON invloed kan en moet uitoefenen op beslissingen van de overheid. Paragraaf 2.4. werd toegevoegd.

Bij 4. Structuur van de VON. Iemand stelde dat er in de VON sprake is van schijnbetrokkenheid van de leden. De VON zou een vereniging zijn van konsumenten. Daartegenover stond de opvatting dat er wel betrekkelijk veel mensen actief zijn (kommissies, kwikgroepen, enz.) Mogelijk kan er verbetering in komen door de voorgestelde regionalisering.

5.1.2.2. Drie regionale konferenties. Na het afwegen van de voor- en nadelen (o.a. het kongres is een samenbundelend element in de VON, het heeft een wervende kracht naar buiten, een groep uit de regio komt niet) wordt dit punt uit de nota gehaald. Er is voorkeur voor een grote jaarlijkse konferentie.

5.1.3. Coachingsgroep-leerplandenken instellen.

Redenen: a. de leden van de VON kunnen invloed op deze groep hebben; b. informatie naar de leden; c. steun voor de VON-vertegenwoordiger in de CMM.

5.1.5. Vervalt (zie bij verslag 2.2.1.)

5.1.6. De kontakten met Levende Talen moeten geïntensiveerd worden. Ook met andere organisaties met ongeveer gelijke doelen in het onderwijs moet contact gelegd worden (b.v. bijscholingskursussen).

5.2. Als onderwerp moet worden toegevoegd:

spellingvereenvoudiging en -didaktiek.

5.3. Het bestuur zal de kontributies herzien.

Aanbeveling: geen grote verhoging voor studenten, wellicht een gedifferentieerde kontributie.

- Spelling van MOER en de VON-informatie.

Er zal een initiatief genomen worden om belangstellenden en betrokkenen in een groep bijeen te krijgen.

Evaluatieve opmerkingen:

- De ledenvergadering uitgebreider voorbereiden (stencils, verwijzingen naar VON-publikaties, e.d.).

- Een 'neutrale' gespreksleider?

## BELEIDSNOTA<sup>1</sup>

1 Zoals die op de ledenvergadering van 3 november 1973 is vastgesteld.

### 1. DE 'VISIE' VAN DE VON: EEN MOMENTOPNAME

Het is de bedoeling van deze paragraaf enkele elementen vast te leggen van wat we essentieel vinden in de VON, ook voor de komende jaren.

1.1. Het *longitudinale* is niet meer weg te denken uit onze vereniging. Het is een van de redenen van de oprichting geweest. De spreiding van de leden over de verschillende onderwijssoorten is nog lang niet optimaal, maar het longitudinale karakter weerspiegelt zich onmiskenbaar in het ledenbestand. We voerden het begrip leraar in als aanduiding voor alle onderwijzenden, van kleuter- t/m tertiair onderwijs. Dit was geen loze kreet: het geeft aan dat er o.i. geen *wezenlijk* verschil bestaat tussen wat de verschillende onderwijzenden t.b.v. het moedertaalonderwijs doen. De konsekwentie daarvan moet nu o.i. zijn, dat er geen wezenlijke verschillen in de beloning van leraren dienen te bestaan<sup>1</sup>.

1.2. Ook het latitudinale karakter van de vereniging wint aan inhoud en betekenis. We signaleren drie tendensen:

1.2.1. We besteden steeds meer aandacht aan de invloed die elke leraar (behalve misschien de vreemde-talenleraar) heeft op de ontwikkeling van het taalgebruik van zijn leerlingen. Dat betekent dat de VON belangrijk is voor ieder die zijn onderwijs in de moedertaal geeft.

Met name de congressen hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan deze ontwikkeling. N.a.v. het laatste kongres is dit jaar opgericht een Landelijke Werkgroep *Moedertaalonderwijs en toch geen nederlands*, die als zelfstandige groep binnen de VON opereert.

Al lang is het lidmaatschap van de vereniging niet meer beperkt tot leraren nederlands in engere zin. Het is wenselijk na te gaan of en hoe in de commissies en in het bestuur iedereen kan worden opgenomen die zijn onderwijs in de moedertaal geeft.

1.2.2. Moedertaalonderwijs heeft alles te maken met onderwijs in zijn totaliteit. Goed moedertaalonderwijs is pas mogelijk als je rekening houdt met onderwijskundige noties. Het zou best eens kunnen gebeuren dat de VON zich gaat ontwikkelen als een vereniging die zich met onderwijs bezig houdt vanuit de invalshoek van de moedertaal.

1.2.3. Goed (moedertaal)onderwijs begint noch eindigt bij de school. Wat betekent de wereld buiten de school voor het (moedertaal)onderwijs? Wat betekent dat op zijn beurt voor de wereld buiten de school? Een discussie hierover moeten we binnen de vereniging niet uit de weg gaan. Is het gewenst om ook in dit opzicht te latitudinaliseren?

1.3. Nog een derde element moet worden vastgelegd.

Goed moedertaalonderwijs moet er op gericht zijn dat men in zoveel mogelijk verschillende situaties de taal adequaat kan hanteren. Het gaat er daarbij om iemands taalgebruiksmogelijkheden uit te bouwen, parallel aan de uitbouw van zijn ervaringswereld. Dat betekent een taalonderwijs dat meer gericht is op het brede, veranderende bestaan van de leerling dan op van buitenaf bepaalde doelen. Overheid, leerplankommissies en de wetenschap kunnen de betrokkenen (= leerlingen, ouders en leraren) enkel *hulp* bieden bij het maken, toetsen en bekritisieren van eigen leerplannen en leermogelijkheden. De VON wil meehelpen de vrijheid en verantwoordelijkheid te herstellen van allen die rechtstreeks bij het m.t.o. zijn betrokken.

Konkreet zou dit misschien moeten betekenen dat alle bij onderwijs betrokkenen lid kunnen worden van de vereniging als zij zich bezig willen houden met m.t.o.

1.4. De VON moet ook proberen de Overheid te beïnvloeden t.a.v. de kaders waarbinnen het onderwijs zich afspeelt.

## 2. DE FUNKTIE VAN DE VON

2.1. De VON wil haar leden inspireren om zelf de verantwoordelijkheid voor hun onderwijs kollektief te dragen (d.w.z. samen met alle bij dat onderwijs betrokkenen). Ze wil daartoe vooral laten zien welke mogelijkheden er zijn, door:

2.1.1. het verschaffen van informatie via het tijdschrift MOER en de WAR-publicaties;

2.1.2. het creëren van situaties waarin mensen al doende hun bekwaamheden kunnen vergroten (via KOKON, KOKOPAK, INTERKOM, en andere groepen).

2.2. De VON wil ook invloed uitoefenen op het onderwijsbeleid in ons land. Dit zou met name kunnen gebeuren in de Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs.

## 3. DE STRUKTUUR VAN DE VON

Ogenscheinlijk lijken de functies onder 2.1. en 2.2. genoemd moeilijk te verenigen. Immers, voor 2.1. zou het wenselijk zijn het veldkarakter van de vereniging te versterken: door in hoge mate de structuur van de vereniging te decentraliseren en de activiteiten te regionaliseren, zou je de participatie (en weerbaarheid) van de leden zeker bevorderen. Een beperkte groep zou dan hoogwaardig (= beargumenteerde, van alternatieven voorziene) informatie moeten verschaffen, groepen leden zouden die moeten toepassen, waarna alle betrokkenen de resultaten zouden moeten evalueren. Voor dit alles zou echter een veel grotere professionalisering van de vereniging nodig zijn: meer

mensen zouden meer geld, meer tijd en meer energie moeten besteden om dit te verwezenlijken.

Een nadeel van deze aanpak zou zijn dat de vereniging aan structuur en slagvaardigheid inboet. De onder 2.2. genoemde functie vraagt immers juist om slagvaardigheid, een vrij grote centralisatie, en een sterk gestructureerde wijze van besluitvorming.

Mede op grond van de discussie over de structuur van de VON<sup>2</sup> geloven we dat beide functies niet strijdig hoeven te zijn, maar heel goed als komplementair gezien kunnen worden.

Wij blijven geloven in (en ons richten op) de kleine eenheid, waarin betrokkenen veel meer verantwoordelijkheid kunnen dragen dan ze nu doen; maar het zou onjuist zijn alles te zetten op de kaart van het werk en de verandering aan de basis. De organisatie van het onderwijs is te belangrijk om over te laten aan officiële instanties. Het totaal afzien van macht heft de mogelijkheid tot verandering op. We willen daarom als vereniging invloed uitoefenen op het beleid.

Om deze komplementaire functies te kunnen vervullen willen we in de periode 1974/75:

#### 4. PLANNEN VOOR 1974 EN 1975

4.1.1. De informatie voor de leden vergroten door de frekwentie van MOER op te voeren tot 6x per jaar.

4.1.2. Het doe-karakter versterken door

KOKOPAK uit te breiden tot KOKOREGIO, en - behalve konferenties voor P.A./basis-onderwijs - ook incidentele, regionale konferenties te organiseren voor betrokkenen in het beroepsonderwijs.

4.1.3. Een coachingsgroep-leerplandenken in te stellen. Deze zal door het bestuur - na open aanmelding - worden samengesteld, en minstens drie maal per jaar aangekondigd, openbaar, en in verschillende regio's, vergaderen. Ze zal de vertegenwoordiger van de VON in de Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs bijstaan. Het bestuur zal geregeld via de VON-info op een duidelijke manier uitleggen waar het om gaat.

4.1.4. Een huishoudelijk reglement samenstellen dat de besluitvorming binnen de vereniging regelt. Om opeenhoping van functies en machtsvorming binnen de vereniging te voorkomen, zal het reglement ook moeten voorzien in regelmatige aflossing van bestuurs- en commissieleden.

4.1.5. Kontakten onderhouden met de Samenwerkende Landelijke Pedagogische Centra, met de regionale centra, met de sectie Nederlands van Levende Talen, en met andere relevante organisaties in het onderwijs, bijv. de bijscholing mavo-lbo.

4.1.6. Het ontstaan bevorderen van kwikgroepen:

4.1.6.1. groepen die ter konferentie ontstaan als specifieke follow-up van een stroom;

4.1.6.2. groepen die als zelfstandige groep binnen de VON functioneren met een eigen verantwoordelijkheid.

4.1.7. De functie en naam van de WAR nader bezien.

4.1.8. De functie van INTERKOM nader bezien.

4.1.9. Kontakten met federatieve aard onderhouden met VON-België.

4.2. Aandacht besteden aan onderwerpen als integratie kleuter-basisonderwijs, mid-denschool, integratie m.t.o. in andere vakken, emancipatories, taalonderwijs, toets- en selectieproblematiek<sup>3</sup>, spellingvereenvoudiging en -didaktiek.

4.3. Het bestuur zal de kontributies herzien.

5. Het bestuur hoopt dat deze nota voldoende houvast biedt om een beleid te kunnen voeren, anderzijds echter ruimte genoeg overlaat om adequaat te kunnen reageren op aktuele ontwikkelingen binnen het (moedertaal)onderwijs.

#### Noten

- 1 Het bestuur heeft na de ledenvergadering van 24 januari 1973 (behandeling motie-Prick, zie MOER 1973:1) naarstig gezocht naar enigerlei steekhoudende onderwijskundige argumentatie tegen 'nivellering' van de salarissen van de onderwijzenden. Tevergeefs! Integendeel, het rapport *Onderzoek naar de taak van de leraar in het Voortgezet Onderwijs* (Den Haag, z.j. (1973)) bevestigt onze opvatting zeker voor wat betreft de onderwijzenden in het sekondair onderwijs. Ook het Unesco-rapport *Learning to be* (zie fragment in MOER 1973:2) schraagt onze opvatting.
- 2 Zie MOER 1973:1;
- 3 Hierin mede begrepen de discussienota over het moedertaalonderwijs in het l.b.o. (zie VON-INFORMATIE 18, jan. '73).

## COMMISSIE MODERNISERING MOEDERTAALONDERWIJS

Naar het zich laat aanzien zal in december of januari de Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs (= CMM) geïnstalleerd worden. Daarmee is dan een eind gekomen aan een periode van tweeëneenhalf jaar voorbereiding.

### VOORGESCHIEDENIS

In deze voorbereidende periode ging het voornamelijk om drie punten:

- de voorbereiding van de instellingsbeschikking;
- de samenstelling van de commissie;
- het vinden van goede procedures voor de benoeming van een sekretaris en een voorzitter van de definitieve commissie.

Door verschillende deelnemers in de voorbereidingsgroep is er op aangedrongen dat de instellingsbeschikking met zoveel woorden moest vastleggen dat de commissie en het commissiewerk openbaar zouden zijn. Ook moest vastgelegd worden dat de commissie niet-dirigisties zou moeten zijn. Uit de taakomschrijving zou duidelijk moeten zijn dat de commissie veel meer dienstverlenend zou zijn aan het onderwijsveld (dus scholen, ouders) dan adviserend aan de minister.

In september 1972 werd de voorbereidingsgroep het eens over een instellingsbeschikking waarin o.a. deze beide elementen waren opgenomen. In oktober 1972 bleek echter dat Van Veen (toen Minister, zij het demissionair, van Onderwijs) bezwaren had tegen de formulering betreffende openbaarheid.

Toen Van Veen ging, en Van Kemenade kwam, bleef het werk aan de CMM enige

maanden liggen. In maart 1973 bleek dat Van Kemenade geen moeilijkheden had met de openbaarheid, maar wel met de dienstverlening aan het onderwijsveld.

In september 1973 werd duidelijk waarom: de minister bleek van plan een Stichting Leerplanontwikkeling in het leven te roepen. De CMM zou het bestuur van deze stichting moeten adviseren. De dienstverlening aan het veld zou tot de taken van het bureau van deze stichting gaan behoren.

De voorbereidingsgroep is toen akkoord gegaan met een voorlopige taakomschrijving voor de CMM waarin de nadruk ligt op het verstrekken van adviezen door deze commissie aan de overheid.

- De samenstelling van de commissie zal in het volgende nummer worden gepubliceerd, wanneer de commissie - naar wij verwachten - officieel zal zijn ingesteld.

- Met zeer veel zorg zijn procedures ontworpen die het mogelijk maakten op voor ieder doorzichtige wijze en met ieders instemming een sekretaris en een voorzitter voor de definitieve commissie te benoemen.

### **WAAROM IS DEZE COMMISSIE BELANGRIJK VOOR DE VON?**

De overheid heeft een belangrijke greep op het onderwijs; niet alleen op de rechtspositie van de leraren en op het beheer van het onderwijs, maar ook op de inrichting daarvan: de overheid immers stelt lessentabellen en vakkenpakketten vast, examenopgaven en de leerplannen van de rijksscholen, geeft via staatscommissies aanzetten tot centrale leerplanontwikkeling en financiert of subsidieert het onderzoek m.b.t. het onderwijs.

De VON vindt dat deze gang van zaken te weinig ruimte biedt aan de betrokkenen (ouders, leerlingen, leraren) om hun eigen verantwoordelijkheid voor het onderwijs te dragen en waar te maken. Wat er bijv. op scholen gedaan kan worden op het gebied van het moedertaalonderwijs, proberen wij in onze publikaties en op kongressen duidelijk te maken. Het gaat echter niet aan om te laten zien hoe het zou kunnen, en dan ieder maar op zijn eigen houtje daarvoor te laten vechten. Door deel te nemen aan de CMM wil de VON proberen het onderwijsbeleid van de overheid te beïnvloeden: de overheid zou t.a.v. de inrichting van het onderwijs een informatieve rol moeten spelen, geen bepalende.

### **DE ROL VAN DE VON BIJ DE VOORBEREIDING**

In oktober 1972 heeft de ledenvergadering goedgekeurd dat de VON deel neemt aan de voorbereidende besprekingen voor de CMM. De afgevaardigde (ondergetekende) kreeg overigens duidelijk het konsigne mee dat voor verdere deelname van de VON openbaarheid en dienstverlening aan het veld in de instellingsbeschikking moesten worden opgenomen (zie MOER 1972:4, 137). Niet onbegrijpelijk voor een vereniging die in februari 1972 had gezegd: 'Het stichten van schoolwerkplانبepalende instanties is niet gewenst. Het onderwijsveld zelf moet schoolwerkplannen bepalen'. (Moer 1972:2, 64) Dat betekent dat we geen behoefte hebben aan dwingende maatregelen van bovenaf, die bijv. het gevolg zouden kunnen zijn van ondoorzichtig tot stand gekomen adviezen aan de minister.

In de taakomschrijving van de CMM zoals die nu is, is de openbaarheid van de CMM

vastgesteld. De advisering aan het onderwijsveld is vervallen, daar dat tot de taak zou behoren van het bureau van de in te stellen Stichting Leerplanontwikkeling.

De ledenvergadering van november j.l. heeft goedgevonden dat wij onder voorbehoud deel uitmaken van de CMM: een onvoorwaardelijke deelname zal afhangen van de definitieve taakomschrijving van de Stichting Leerplanontwikkeling en van de CMM. De definitieve beslissing zal door de ledenvergadering volgend jaar waarschijnlijk genomen moeten worden op basis van de ontwikkelingen rond de SLO. Die beslissing zal in hoge mate afhangen van de mate en aard van openbaarheid en dienstverlening van de SLO.

### **VOORUITZICHTEN**

Het laat zich aanzien dat de VON de volgende jaren aan deze CMM een hoop werk zal hebben. Er zijn nl. twee mogelijkheden: of het lukt ons, de overheid op een voor ons aanvaardbare manier te beïnvloeden, of het blijkt niet te kunnen. Het eerste kan alleen maar als we een deel van de deskundigheid en creativiteit die in de VON aanwezig zijn, richten op het werk in (van) de CMM. Lukt het desondanks niet, dan zullen we die deskundigheid en creativiteit misschien moeten richten op een 'alternatieve' CRM.

Het bestuur wil daarom voor dit werk graag de bijstand van een geregelde groep leden die deze activiteit de moeite en tijd waard vinden. Het bestuur hoopt in de volgende VON-info meer mededelingen over deze groep te doen, maar zou wel graag reeds nu contact willen hebben met geïnteresseerden (zie ook in deze VON-info onder de kop 'Vakatures').

*Koos Hennephof*

### **BESTUURSUITBREIDING**

Op de oproepen in vorige VON-informaties voor bestuursfunktionarissen hebben verschillende leden gereageerd. Naar aanleiding van deze reacties zal het bestuur op de ledenvergadering in het voorjaar '74 als nieuw bestuurslid voorstellen: Ron Plattel (Den Burg, Texel), leraar nederlands avo/vwo.

### **VAKATURES**

Op de laatste ledenvergadering is de manier tersprake gebracht waarop bestuur en de verschillende commissies in de vereniging worden aangevuld. Twee bezoekers/leden spraken over 'koöperatie', daarmee bedoelend dat nieuwe mensen voor bestuur enz. worden gezocht en gevraagd door reeds zittende bestuurs- en commissieleden. Het bestuur bracht hiertegen in dat het een open wervingsbeleid voert: alle vakatures in het bestuur worden in de VON-informatie aangekondigd; iedereen wordt daardoor in de gelegenheid gesteld zichzelf of anderen aan te melden. De ervaring is dat te weinig mensen gebruik maken van deze mogelijkheid. Daarom moet het bestuur vaak zelf zorg dragen voor aanvulling en vervanging; dit gebeurt echter nooit buiten de ledenvergadering om!

Op korte termijn heeft het bestuur de behoefte aan de volgende aanvullingen:

1. a. een penningmeester, die in samenwerking met Anneke van Canstein de financiën van de vereniging regelt en bewaakt;



- b. een leraar mavo;
- c. een leraar moedertaalonderwijs uit het tertiair onderwijs (leraar van P.A., lerarenopleiding of universiteit).

Verder heeft de VON behoefte aan

- 2. leraren uit alle schoolsoorten die bereid zijn in hun omgeving allerlei activiteiten aan te sleutelen;
- 3. leden die geïnteresseerd zijn in de problematiek rond leerplanontwikkeling en de rol van de Overheid daarbij, en die bereid zijn samen met de vertegenwoordiger van de VON in de Commissie Modernisering Moedertaalonderwijs, wat tijd te steken in het krities volgen van wat deze commissie doet.

Wie belangstelling heeft voor de vakatures onder 1, 2 en 3 genoemd, zou eens een van de bestuursleden kunnen opbellen. Misschien zelfs nog dit jaar!

Martin Bartling 020 - 384009

Jan Bijvoet (penningm.) 02150 - 60677

Anneke van Canstein (adm.) 030 - 786181

Truke van Dorsser 08302 - 7611

Koos Hennephof 02943 - 3143

Frans v.d. Pieterman 023 - 244673

## ENKELE ONDERWERPEN UIT DE LAATSTE BESTUURSVERGADERINGEN

### KONGRESKOMMISSIE (= KOKON) 1974

Aanvankelijk waren er dit jaar nogal wat moeilijkheden. De subsidie van het ministerie (voorwaarde voor een kongres) was een twijfelachtige zaak. Eind augustus kwam pas de toezegging, in oktober bleek dat het subsidiebedrag verhoogd was.

In deze periode bleek een kokon-voorzitter moeilijk te vinden. Het bestuur besloot daarom een begin te maken met de organisatie van het kongres. Als uitgangspunt werd de voorgestelde beleidsnota genomen (zie de vorige MOER 1973:3 en het verslag van de ledenvergadering in deze VON-informatie): de veranderingen in het onderwijs. De eerste vraag werd: wie wil er veranderingen en waarom? Welke motieven spelen daarbij een rol? Daarna werden er (erg voorlopig) vijf stromen gedacht:

- 1 taal en weerbaarheid (als achtergrondstroom);
- 2 school, buurt, maatschappij;
- 3 integratie kleuter-/basisonderwijs;
- 4 de middenschool;
- 5 werkvormen binnen m.t.o.

Een kokon-voorzitter is inmiddels gevonden (Kees Derlagen), evenals een administratrice (Carla v. Beijersbergen). Voor de leiding van de stromen zijn mensen gevraagd. Er zijn enkele toezeggingen.

### SPELLING

Er zal een groep worden gevormd. Zie het verslag van de ledenvergadering.

## **KOLLEKTIEVE ABONNEMENTEN**

Het is gebleken dat er op sommige scholen een lidmaatschap van de VON verplicht gesteld wordt. Dat is natuurlijk erg aardig voor het ledental. Toch vindt het bestuur een gedwongen abonnement eigenlijk niet aardig: Moer is iets wezenlijk anders dan een schoolboekje (andere inhouden, hopen we, het komt anders tot stand, enz.).

## **KWIKGROEPEN**

Kontaktadres: Truke van Dorsser-Kluft, de Genestetlaan 14c, Rozendaal (Gld.).

## **LUISTERVAARDIGHEID**

Kontaktman: Jan Ausum, Ringweg Randenbroek 42f, Amersfoort, 03490 - 27403

De 3e bijeenkomst was op 28 oktober. Voor kerstmis nog 1x bij Leni Versantvoort, Leidsestraatweg 110 Woerden, op 26 nov.

Het oorspronkelijke uitgangspunt waarbij luisteren centraal werd gesteld en losgemaakt van lezen, spreken en schrijven, is verlaten mede t.g.v. studie van Henk Lammers over luistervaardigheid: 't is geen aparte vaardigheid.

Voor de lagere klassen van de middelbare school worden lezen en luisteren geoefend met informatieve teksten, voor de hogere klassen met overtuigende teksten, o.a. reclame taal, waarvan een leergangetje in de maak is.

## **DIFFERENTIATIE-ONDERWIJSFILOSOFIE**

Kontaktman: Wijnand Mensink, Nieuwe Plantage 33, Delft, 015 - 140775.

De VON heeft deze kwikgroep bereid gevonden gezamenlijk de verantwoordelijkheid te dragen voor een stroom op het komend kongres. Meer gegevens daarover volgen bij de KOKON-informatie.

## **WAT IS DRAMA ALS LESVORM NU EIGENLIJK WAARD**

Kontaktman: Hans van Dam, Keizersgracht 692, A'dam, 020 - 236320.

Week-end gehouden op 10/11 nov, bij Benno Rauwenhorst, Wassenaar.

## **KIBOEKWIK**

Kontaktman: Bep de Beer, Anne Franklaan 12, Bussum, 02159 - 15492.

1x Maandelijks een bijeenkomst in nov. op de 16e in de bibliotheek- en documentatieschool. Aanwezig Tonne Cox van de aktiegroep Kinder- en Jeugdliteratuur.

Voor f 3,50 plus f 0,90 portokosten is bij Bep de Beer een overdruk te krijgen van een onderzoek van Johan Poelstra naar de leesinteresse van 10-14-jarigen 'Wat lezen onze kinderen'.

## **GRAMMATICOM**

Tijdschrift voor taalbeschouwing.

Kontaktman: Herman Meddens, Westermarkt 27, Amsterdam, 020 - 222175.

No. 2 is uitgekomen. Het is opgezet deze keer rond één thema. Dit thema is 'De vraag'. Het wordt langs verschillende kanten benaderd: spraakkunstig, semantisch, sociolinguistisch, wijsgerig/maatschappelijk.